

TEATRE RELIGIÓS DE NADAL

La Sibil·la, la Calenda i l'Àngel

ÀREES DE CONEIXEMENT:

Educació artística (plàstica)

Desenvolupament de la creativitat amb la subjectivitat del llenguatge personal, utilitzant els codis, la terminologia i els procediments del llenguatge visual i plàstic

Planificació i realització de produccions artístiques, assumint diferents rols

Construcció d'estructures i transformació d'espais

Educació artística (música)

Coneixement, valoració, gaudi i respecte per les diferents manifestacions artístiques del patrimoni cultural propi de les illes Balears

Utilització de la veu, la percussió corporal i les els instruments com a recursos per acompanyar textos recitats, cançons i danses

Religió

Déu escull Maria perquè el seu Fill es faci home

El Nadal: naixement del Salvador

La missa de matines, que se celebra la vigília de Nadal a Mallorca, presenta, tal com la coneixem avui, tres elements teatralitzats: el *Sermó de la Calenda*, l'*Anunci de l'Àngel* i, finalment, la Sibil·la, el moment més esperat. Però parlar de la Sibil·la és fer-ho no només del cant, sinó de tota una posada en escena que té les seves arrels en el teatre litúrgic medieval.



El Sermó de la Calenda és una tradició mallorquina antiga, que es remunta al segle IX. Aquest sermó solemne parla a tothom del naixement de Jesús a la cova de Betlem. Tradicionalment era declamat (no cantat) a les esglésies per un nin del cor, vestit de predicador, a la matinada del 24 de desembre.

Aquest sermó començava dient «El vuitè dia abans de les calendes de gener...», segons l'antiga manera romana de comptar els mesos. D'aquí el nom *de la Calenda*. A Mallorca, el *Sermó de la Calenda* ha estat introduït de bell nou fa tan sols unes dècades (1967), però no es pronuncia el matí de dia 24 com abans, sinó que s'ha inclòs dins la missa de matines de Nadal, precedint el *Cant de la Sibil·la*.



Anunci de l'àngel, Santuari de Lluc

L'Anunci de l'Àngel és un monòleg teatral senzill. S'inspira en el passatge de l'evangeli de Lluc (2, 9-14) que narra l'anunciació als pastors del naixement de Jesús. El paper d'àngel sol ser representat per un nin o una nina, vestit de blanc, i de vegades amb ales, que canta amb les mans juntes.

Investiga

ENLLAÇOS D'INTERÉS:

Sermó de la calenda, Son Servera 2015

<https://youtu.be/M-RZqFXTLTA>

Cant de l'Àngel. Santuari de Lluc



<https://youtu.be/XKcEL9sHEKw>

Tradicionari de Mallorca (basat en els dietaris del folklorista Rafel Ginard)

<http://fundacioncasamuseu.cat/adjunts/documents/t2.pdf> / (p. 5 de Nadal)



Sabies que... Llorenç Riber, escriptor de Campanet, va ser blavet i en l'obra *La minyonia d'un infant orat* descriu els seus records d'infantesa, de com era el teatre nadalenc al santuari de Lluc.

BIBLIOGRAFIA:

A.D. (2010). *Les matines de Nadal a les Illes Balears*. Palma: Documenta Balera

FONT, Miquel (2005). *El Nadal a Mallorca*. Palma: Miquel Font

RIBER, Llorenç (2007). *La minyonia d'un infant orat*. Barcelona: La magrana

Projecte d'educació artística (plàstica i música)

L'Anunci de l'Àngel, el *Cant de la Sibil·la* i el *Sermó de la Calenda* són les tres expressions més genuïnes del teatre folklòric nadalenc. A partir d'aquestes tres representacions, es proposa desenvolupar un projecte interdisciplinari –plàstica i música– que inclogui el procés de creació i el muntatge d'aquestes representacions.



Caracterització dels personatges del teatre nadalenc del santuari de Lluc

Per orientar aquest projecte i estimular-ne el model representatiu, cal visionar els enllaços que inclou l'activiat. Pren notes dels elements comuns a tots ells. Ajuda't de la lectura *La minyonia d'un infant orat* de Llorenç Riber.

Les representacions han d'incloure tots aquells aspectes relacionats amb la construcció i caracterització dels personatges, el disseny i la planificació d'objectes (espasa, ales, vestits) i/o d'una escenografia senzilla a partir de tècniques planificades (assignatura de Plàstica). Igualment, ha d'incloure els elements musicals que en fan part (assignatura de Música).



Àngel, Sibil·la i Calenda del santuari de Lluc